

## แบบสรุปลงข้อความรู้จากการดำเนินการโครงการส่งเสริมการเกษตรปี 2552

องค์ความรู้จากโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

แหล่งที่มาขององค์ความรู้ ชื่อ ผอ.ไพศาล นพแก้ว

ที่อยู่ โรงเรียนบ้านปะอา หมู่ที่ 2 ตำบลบ่อพลอย อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด

ชื่อผู้รวบรวมองค์ความรู้ ชื่อ นางสาวนันทยา รัตนาคะ

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมเกษตรปฏิบัติการ

สังกัดสำนักงานเกษตรอำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด

“ห้าดาวกับศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในสถานศึกษา

โรงเรียนบ้านปะอา ตำบลบ่อพลอย อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด”

ความเป็นมาและความสำคัญขององค์ความรู้

“เศรษฐกิจพอเพียง” พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เน้นแก้ปัญหาความยากจนของราษฎร ให้ราษฎรมีอาชีพทำกิน มีรายได้ตามสภาพและฐานะของตนเอง ให้มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียงและมีความสุข โครงการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน จึงได้จัดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 และได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การเกษตรของชุมชน โดยให้นักเรียน ยุวเกษตรกร เยาวชน และเกษตรกรเข้ามาเรียนรู้และเพิ่มทักษะอาชีพการเกษตรร่วมกัน

รายละเอียดและประโยชน์ที่ได้รับจากองค์ความรู้

ผอ.ไพศาล นพแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปะอา กล่าวว่า “เห็นชาวบ้านทำเกษตรกรรม แต่ไม่พอเพียง ทำครั้งละมากๆ มองการใหญ่ มองข้ามสิ่งเล็กๆ มองข้ามความพอเพียง ไม่ปลูกผักกินเอง เน้นแต่จะทำจำนวนมากเพื่อขาย ปลูกแล้วผลผลิตก็ไม่ดีทำให้ขาดทุนเพราะไม่มีความชำนาญ เศษหญ้าก็เผาทิ้งแต่เราสามารถนำเศษหญ้าที่หาได้ในท้องถิ่นมาหมักเป็นปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง เราจึงอยากทำเป็นตัวอย่างให้เด็กนักเรียนและเกษตรกรได้เข้ามาเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับโครงการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในโรงเรียน สำหรับโครงการนี้ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2551 บนพื้นที่ทั้งหมด 5 ไร่ โดยมีกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรมด้วยกัน คือ การปลูกพืชผักสวนครัว การทำโรงเรือนปุ๋ยหมัก และการเลี้ยงปลาในกระชัง โดยผักที่ปลูกเช่น ผักกวางตุ้ง ผักบุ้ง ผักกาดขาว คะน้า ได้เน้นให้เด็กทำแปลงผัก เพาะปลูก ดูแลและเก็บเกี่ยวเอง ถือว่าเป็นผักปลอดสารพิษเพราะเราไม่ได้ใช้ยาฆ่าหญ้าและแมลงเลย ผลผลิตที่ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพเป็นที่น่าพอใจ

สามารถนำไปเป็นโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน และยังแบ่งให้เด็กนักเรียนไปจำหน่ายเองในตลาดนัดวันพุธที่ตลาดบ่อไร่ทำให้มีรายได้มากถึง 5,000 บาท ทำให้เด็กๆ มีรายได้ระหว่างเรียน ทั้งนี้เพราะเราใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่หมักเองจากโรงเรียนปุ๋ยหมักซึ่งวัสดุที่นำมาหมักเน้นเศษหญ้าในโรงเรียน ปุ๋ยคอก ยูเรีย อีเอ็ม หรือ พด.1 ทำให้ผักงามและลดต้นทุนการผลิตไปได้มาก ส่วนปลาดุกเราเลี้ยง 1 กระจัง ขนาด 6x6 เมตร เลี้ยงประมาณ 2,000 ตัว จากตัวเล็กๆ เลี้ยงเป็นเวลา 3-4 เดือน ก็สามารถจับปลานำไปเป็นโครงการอาหารกลางวันทำให้ประหยัดงบประมาณไปได้มาก ซึ่งเด็กๆ นอกจากจะสนุก มีความสุขกับการทำกิจกรรมแล้ว ยังสามารถนำประสบการณ์ตรงไปต่อยอดความรู้และเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพให้กับครอบครัวได้”

การขยายผลสู่ชุมชน “เด็กนักเรียนขอแบ่งเมล็ดพันธุ์ผักไปปลูกที่บ้าน และยังมีผู้ปกครอง 30-40 คน ผลัดกันแวะเวียนเข้ามาพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ในช่วงตอนเย็นที่โรงเรียน ซึ่งถือเป็นการปลูกฝังให้เด็กรุ่นใหม่รักและห่วงใยในอาชีพการเกษตร และยังเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักวิถีการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริอีกด้วย”

ปัญหาและข้อเสนอแนะ “ปีที่ผ่านมาเราไม่มีปัญหาอะไรเลย เด็กก็ให้ความสนใจกับโครงการเป็นอย่างดี แต่เราต้องการการสนับสนุนงบประมาณเพื่อเพิ่มกระจังปลาอีก 1 กระจัง และอยากได้โรงเรียนผักไฮโดรโปนิคส์มาเป็นตัวอย่างในการเรียนรู้ให้กับเด็กนักเรียนและเกษตรกรในพื้นที่ด้วย”

#### ภาพประกอบ

กระจังขนาด 6x6 เมตร

ลำหลักเลี้ยงปลาดุก





ปรับพื้นที่เตรียมทำแปลงผัก

ปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้จากโรงเรียนปุยหมัก



นักเรียนเข้าร่วมอบรมการถ่ายทอดความรู้